
Број/Број 03/10-50-19-299-15/16
Сарајево/Sarajevo, 26.05.2016.

Истраживање број: **232**
Врста истраживања: **КОМП**

ЗАКОНОДАВНИ ПОСТУПАК У СРБИЈИ, ХРВАТСКОЈ И ЦРНОЈ ГОРИ

Припремио:
Александар Мичић

Дескриптор: законодавни поступак

Истраживање је намијењено посланицима и делегатима, који могу поставити додатна питања, сугестије и коментаре на емаил адресу: istrazivacki.sektor@parlament.ba.

Јавност Босне и Херцеговине може коментирати радове, али Истраживачки сектор нема могућност да одговара на коментаре и дискутира о истраживању.

Информације наведене у садржају истраживања важеће су у тренутку припреме истраживања и оне се не ажурирају након објаве истраживања.

Истраживање не одражава званичан став Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине (ПСБиХ)

Садржај

Сажетак	3
Законодавни поступак у Србији	6
Законодавни поступак у Хрватској	13
Законодавни поступак у Црној Гори.....	19
Извори и литература.....	24

Сажетак

Право предлагања закона у **Републици Србији** имају сваки народни посланик, Влада, скупштина аутономне покрајине, најмање 30.000 бирача, као и Заштитник грађана и Народна банка Србије у областима из своје надлежности. Посупак доношења закона покреће се приједлогом закона који се састоји од текста приједлога и образложења. Приједлог закона који је упућен Народној скупштини од стране овлашћених предлагача предсједник Народне скупштине, одмах по пријему, доставља народним посланицима, надлежним скупштинским одборима и Влади, ако она није предлагач.

Законодавни одбор разматра све приједлоге закона који су поднијети Народној скупштини. Овај одбор разматра приједлоге закона са становишта њихове усклађености са Уставом и правним системом, док остали одбори приједлог закона разматрају у складу са својим дјелокругом који је утврђен Пословником.

Начелним претресом почиње поступак разматрања и усвајања приједлога закона у Народној скупштини. Народни посланици у начелном претресу расправљају о предложеном закону само у начелу, са становишта потребе и разлога за доношење закона и начела на основу којих су састављена предложена рјешења. Начелни претрес о приједлогу закона води се, прије разматрања на сједници Народне скупштине, и на сједници надлежног одбора. Надлежни одбор и Влада, ако није предлагач закона, предлажу Народној скупштини да прихвати или да не прихвати приједлог закона у начелу. Ако предложе да се приједлог закона прихвати у начелу, одбор, односно Влада ће Народну скупштину извјестити и о томе да ли се прихватање предлаже у цјелини или са измјенама, које Одбор предлаже у форми амандмана.

По завршетку начелног претреса о свим приједлозима који су на дневном реду Народна скупштина прелази на претрес у појединостима тих приједлога закона. Ако Скупштина усвоји приједлог закона у начелу, прије преласка на претрес у појединостима о приједлогу закона предсједник Скупштине позива надлежне одборе да, најкасније у року од два дана, додатно размотре приједлог закона и поднијете амандмане и поднесу извјештај. Претрес у појединостима означава расправу која се обавља о сваком члану приједлога закона на који је поднијет амандман и о амандманима којима се предлаже уношење нових одредаба.

Народна скупштина у Дану за гласање одлучује о приједлозима закона у начелу, појединостима и у цјелини. Ако приједлог закона буде прихваћен у начелу, Народна скупштина прелази на одлучивање о амандманима појединачно. На крају народни посланици гласају о приједлогу закона у цјелини.

Закон се може донијети по хитном поступку, ако се њиме уређују питања и односи настали услед околности које нису могле да се предвиде, а недоношење закона по хитном поступку могло би да проузрокује штетне посљедице по живот и здравље људи, безбједност земље и рад органа и организација, као и ради испуњења међународних обавеза и усклађивања прописа са прописима Европске уније. Предлагач закона је дужан да наведе разлоге за доношење закона по хитном поступку.

Закон који усвоји Народна скупштина шаље се предсједнику Републике Србије, који доноси указ о проглашењу закона у року од 15 дана од дана игласавања закона. Предсједник Републике може закон вратити Народној скупштини на поновно одлучивање, уз писмено образложење.

Поступак доношења закона у **Републици Хрватској** покреће се достављањем приједлога закона председнику Сабора који он упућује председницима свих радних тијела, заступницима и председнику Владе, када Влада није предлагач. Право предлагања закона има сваки посланик, клубови посланика и радна тијела Сабора те Влада. Прије расправе о приједлогу закона на пленарној сједници Сабора председник матичног радног тијела и Одбора за законодавство дужни су приједлог закона уврстити на дневни ред сједнице радног тијела и провести расправу. Радна тијела изјашњавају се о свим елементима приједлога закона, а Одбор за законодавство посебно и о уставним основама закона.

Расправа о приједлогу закона проводи се у два читања. Прво читање закона је први дио у поступку доношења закона који се проводи на сједници Сабора. Оно обухваћа: уводно излагање предлагача, општу расправу о приједлогу закона, расправу о појединостима која укључује и расправу о тексту приједлога закона, расправу о ставовима радних тијела која су разматрала приједлог, као и доношење закључка о потреби доношења закона. Коначни приједлог закона предлагач је дужан поднијети у року од шест мјесеци од дана прихваћања приједлога закона. У супротном, сматра се да је поступак доношења закона обустављен.

Расправа о коначном приједлогу сматра се другим читањем закона и оно обухваћа расправу о тексту коначног приједлога закона, расправу о ставовима радних тијела, расправу о поднесеним амандманима, одлучивање о амандманима те доношење закона. У случајевима када је на текст коначног приједлога закона поднесен већи број амандмана или када су амандмани такве природе да битно мијењају садржај коначног приједлога закона, проводи се и треће читање.

Изузетно, закон се може донијети по хитном поступку. Закони се по хитном поступку доносе када то захтијевају интереси обране и други особито оправдани државни разлози, односно када је то нужно ради спречавања или отклањања већих поремећаја у економији.

Поступак за доношење закона у Скупштини **Црне Горе** покреће се подношењем приједлога закона. Приједлог закона подноси се у облику у коме се доноси закон и мора бити образложен и то у писаној форми у потребном броју примјерака и у електронском облику. Приједлог закона који је достављен Скупштини председник Скупштине упућује посланицима и надлежним одборима, а исти се објављује на интернет страници Скупштине.

Приједлог закона, прије разматрања на сједници Скупштине, разматрају надлежни одбори и други заинтересовани одбори, као и одбор надлежан за буџет, ако се приједлогом закона стварају обавезе за буџет. Разматрање приједлога закона у одборима сматра се првим читањем. Одбори који су, поред матичног, разматрали приједлог закона достављају своје мишљење матичном одбору, који их разматра и у извјештају који подноси Скупштини износи став о мишљењу тих одбора. Матични одбор подноси извјештај Скупштини у којем предлаже Скупштини да усвоји приједлог закона у цјелини, да га усвоји у тексту измијењеном у односу на текст који је поднио предлагач или да приједлог закона не усвоји.

Друго читање почиње разматрањем приједлога закона на сједници Скупштине, односно начелним претресом о приједлогу закона, који обухвата расправу о уставном основу, разлозима за доношење закона, његовој усклађености са европским

законодавством и потврђеним међународним уговорима, суштини и ефектима предложених рјешења и процјени потребних средстава из буџета за спровођење закона.

По завршеном начелном претресу Скупштина одлучује о приједлогу закона у начелу и може одлучити да се приједлог закона у начелу прихвати или не прихвати. Ако се приједлог закона у начелу не прихвати, о приједлогу закона неће се водити претрес у појединостима и одлучивати. Ако Скупштина усвоји приједлог закона у начелу, прије преласка на претрес у појединостима о приједлогу закона предсједник Скупштине позива надлежне одборе да, најкасније у року од два дана, додатно размотре приједлог закона и поднијете амандмане и поднесу извјештај. Ако у начелном претресу нема спора о уставном основу и потреби за доношење закона, а на приједлог нису поднијети амандмани или су поднијети амандмани прихваћени од предлагача, након усвајања закона у начелу, може се одмах прећи на претрес у појединостима и одлучивање о приједлогу закона у цјелини.

Након додатног претреса у одборима и достављања извјештаја о томе, Скупштина прелази на претрес приједлога закона у појединостима, односно треће читање, које обухвата претрес о рјешењима у приједлогу закона, поднијетим, а неусаглашеним амандманима и ставовима и приједлозима одбора. По завршеном претресу у појединостима приступа се гласању о амандманима који нису саставни дио приједлога закона, а затим о приједлогу закона у цјелини.

Предсједник Скупштине одмах, а најкасније у року од три дана по доношењу, доставља закон предсједнику Црне Горе ради проглашавања. Предсједник Црне Горе је дужан да прогласи закон у року од седам дана од дана усвајања закона, односно у року од три дана ако је закон усвојен по хитном поступку или да закон врати Скупштини на поновно одлучивање. Предсједник Црне Горе дужан је да прогласи поновно изгласани закон. Закон и други пропис објављује се прије ступања на снагу, а ступа на снагу најраније осмог дана од дана објављивања.

Закон се може, изузетно, донијети по скраћеном поступку. По скраћеном поступку може се донијети закон којим треба уредити питања и односе настале услед околности које нису могле да се предвиде, а недоношење закона могло би да проузрокује штетне посљедице. Предлагач закона дужан је да у образложењу приједлога закона наведе разлоге због којих је неопходно да се закон донесе по скраћеном поступку.

ЗАКОНОДАВНИ ПОСТУПАК У СРБИЈИ, ХРВАТСКОЈ И ЦРНОЈ ГОРИ

Законодавни поступак у Србији

Поступак за усвајање закона у Републици Србији регулисан је Уставом Републике Србије, Пословником Народне скупштине и Пословником Владе. Према Уставу Србије, Народна скупштина је највише представничко тијело и носилац уставотворне и законодавне власти у Републици Србији. Једна од надлежности Народне скупштине је доношење закона и других опшних аката из надлежности Републике Србије.¹

Пословником Народне скупштине прописано је да прије поступка за доношење аката ради прибављања информација, односно стручних мишљења о приједлогу закона који је у скупштинској процедури, разјашњења појединих рјешења из предложеног или важећег акта, разјашњења питања значајних за припрему приједлога акта или другог питања које је у надлежности одбора, као и ради праћења спровођења и примјене закона, односно остваривања контролне функције Народне скупштине, одбори могу да организују јавна слушања.

Поступак за доношење закона

Овлашћени предлагачи закона

Право предлагања закона и других опшних аката имају сваки народни посланик, Влада, скупштина аутономне покрајине или најмање 30.000 бирача, као и из своје надлежности Заштитник грађана и Народна банка Србије.²

Овлашћени предлагач закона подноси приједлог закона у облику у коме се закон доноси, с образложењем.

Образложење садржи:

- уставни, односно правни основ за доношење прописа;
- разлоге за доношење прописа, а у оквиру њих посебно: анализу садашњег стања, проблеме које пропис треба да ријеш, циљеве који се прописом постижу, разматране могућности да се проблем ријеш и без доношења прописа и одговор на питање зашто је доношење прописа најбољи начин за рјешавање проблема;
- објашњење основних правних института и појединачних рјешења;
- процјену финансијских средстава потребних за спровођење прописа, која обухвата и изворе обезбјеђења тих средстава;
- општи интерес због којег се предлаже повратно дејство, ако приједлог закона садржи одредбе с повратним дејством;
- разлоге за доношење закона по хитном поступку, ако је за доношење закона предложен хитни поступак;

---

¹ Чланови 98. и 99. Устава Републике Србије, Народна скупштина Републике Србије, интернет страница http://www.parlament.gov.rs/upload/documents/Ustav_Srbije_pdf.pdf (датум приступа 26.04.2016.)

² Члан 150. Пословника Народне скупштине Србије, Народна скупштина Републике Србије, интернет страница, <http://www.parlament.gov.rs/upload/documents/Poslovnik%20Narodne%20skupstine%20-%20precisceni%20tekst%20Sluzbeni%20g.pdf> (датум приступа 26.04.2016.)

- разлоге због којих се предлаже да пропис ступи на снагу прије осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”;
- преглед одредаба важећег прописа које се мијењају, односно допуњују (припрема се тако што се прецртава дио текста који се мијења, а нови текст уписује великим словима).

Образложење може да садржи и анализу ефеката прописа, која садржи сљедећа објашњења: на кога ће и како ће највјероватније утицати рјешења у пропису, какве трошкове ће примјена прописа створити грађанима и привреди (нарочито малим и средњим предузећима), да ли су позитивне посљедице доношења прописа такве да оправдавају трошкове које ће он створити, да ли се прописом подржава стварање нових привредних субјеката на тржишту и тржишна конкуренција, да ли су све заинтересоване стране имале прилику да се изјасне о пропису и које ће се мјере током примјене прописа предузети да би се остварило оно што се доношењем прописа намјерава.

Уз приједлог закона предлагач доставља изјаву да је приједлог закона усклађен с прописима Европске уније или да не постоји обавеза усклађивања или да закон није могуће ускладити с прописима Европске уније и табелу о усклађености приједлога закона с прописима Европске уније. Ако је предлагач закона група народних посланика, уз приједлог мора бити назначен представник предлагача. Ако то није учињено, сматра се да је представник предлагача први потписани народни посланик.³

Достављање приједлога закона

Приједлог закона који је упућен Народној скупштини предсједник Народне скупштине, одмах по пријему, доставља народним посланицима, надлежном одбору и Влади, ако она није предлагач. Приједлог закона се доставља и Заштитнику грађана, односно Народној банци Србије, ако уређује материју из њихове надлежности.

Усклађивање приједлога закона са одредбама Пословника

Ако приједлог закона није припремљен у складу с Пословником, предсједник Народне скупштине затражиће од предлагача да га усклади с одредбама Пословника, при чему ће прецизно навести у чему се састоји та неусклађеност. Предлагач закона може, у року од 15 дана, да поднесе приједлог закона усклађен с одредбама Пословника или да, у случају неслагања с мишљењем предсједника Народне скупштине, затражи, писаним путем, да се Народна скупштина о том питању изјасни. Ако предлагач не испуни поменуте услове, приједлог закона се сматра повученим. Народна скупштина је дужна да се о том питању изјасни на првој наредној сједници, прије преласка на дневни ред, без претреса. Прије одлучивања, предлагач закона има право да образложи свој став, у времену не дужем од пет минута. Приједлог закона, припремљен у складу с одредбама Пословника, може да се уврсти у дневни ред сједнице Народне скупштине у року не краћем од 15 дана од дана његовог подношења.

Разматрање приједлога закона у надлежним одборима и Влади

Приједлог закона, прије разматрања на сједници Народне скупштине, разматрају надлежни одбор и Влада, ако није предлагач закона. Надлежни одбор и Влада, ако није предлагач закона, у свом извјештају, односно мишљењу, могу да предложе Народној скупштини да прихвати или не прихвати приједлог закона у начелу. Ако надлежни одбор и Влада предложе прихватање приједлога закона у начелу, дужни су да наведу

³ Члан 151. Пословника Народне скупштине Србије

да ли приједлог закона прихватају у цјелини или са измјенама, које предлажу у форми амандмана.

Народној скупштини надлежни одбор и Влада достављају извјештај, односно мишљење, по правилу, у року не краћем од пет дана прије дана почетка сједнице Народне скупштине на којој се приједлог закона разматра. Ако надлежни одбор не достави извјештај, односно Влада мишљење о приједлогу закона, приједлог закона ће се разматрати и без тог извјештаја, односно мишљења.

О приједлогу закона се на сједници надлежног одбора најприје води начелни претрес, а затим претрес у појединостима. Претрес у појединостима обавља се о члановима приједлога закона на које су поднијети амандмани и о амандманима којима се предлаже увођење нових одредаба, а у претресу могу да учествују: чланови одбора, предлагач закона или његов представник, представник Владе, ако она није предлагач, и подносилац амандмана или сваки народни посланик који присуствује сједници надлежног одбора, као и друга позвана лица. Након завршетка претреса надлежни одбор подноси Народној скупштини извјештај, који садржи мишљење и приједлоге одбора, као и издвојено мишљење члана одбора. Одбор одређује извјестиоца, који има право да образлаже извјештај одбора на сједници Народне скупштине.

Начелни претрес

На сједници Народне скупштине прво се води начелни претрес. Народна скупштина може да одлучи да обави заједнички начелни претрес о више приједлога закона који су на дневном реду исте сједнице, а међусобно су условљени или су рјешења у њима међусобно повезана, с тим што се одлучивање о сваком приједлогу обавља посебно. По завршеном начелном претресу, Народна скупштина прелази на начелни претрес о приједлогу закона, односно јединствени претрес о приједлогу другог акта из осталих тачака дневног реда, а затим прелази на претрес у појединостима. Од завршеног начелног претреса до отварања претреса приједлога закона у појединостима мора да прође најмање 24 часа. У времену између завршеног начелног претреса и отварања претреса приједлога закона у појединостима, надлежни одбор може да поднесе амандман на приједлог закона. Народна скупштина може да одлучи да се о појединим приједлозима закона претрес у појединостима води одмах по завршетку начелног претреса.

У случају када се води претрес приједлога закона о буџету Републике Србије води се тако што се по завршеном начелном претресу одмах прелази на претрес у појединостима.

Претрес у појединостима

Претрес у појединостима обавља се о члановима на које су поднијети амандмани и о амандманима којима се предлаже уношење нових одредаба, при чему укупно вријеме за претрес у појединостима за посланичке групе износи исто колико је износило и укупно вријеме за начелни претрес приједлога закона, односно за заједнички начелни претрес више приједлога закона за посланичке групе.

Укупно вријеме претреса у појединостима за посланичке групе распоређује се на посланичке групе сразмјерно броју народних посланика чланова те посланичке групе.

Предсједници, односно овлашћени представници посланичких група, за укупни претрес у појединостима имају додатно вријеме од 15 минута за посланичку групу, које се не рачуна у укупно вријеме за претрес у појединостима за посланичке групе. Сваки подносилац амандмана има право да образложи свој амандман, у трајању до два

минута, с тим да укупно трајање претреса у појединостима по овом основу не може бити дуже од десет часова. Ако је један амандман, заједно, поднијело више народних посланика, право да образложи овај амандман у име подносилаца има само један од потписаних народних посланика, и то у трајању до два минута. Ако више народних посланика из исте посланичке групе поднесе амандмане који су по садржини истовјетни, сматра се да се ради о једном истом амандману који је поднијело више народних посланика заједно. Право образлагања има само један од народних посланика, и то у трајању до два минута. Предлагач закона, односно овлашћени представник предлагача закона има право да о сваком амандману говори до два минута, с тим да укупно трајање претреса у појединостима по овом основу не може бити дуже од три часа.

Народни посланици који нису чланови посланичких група, међусобним договором, одређују највише три учесника у претресу у појединостима, који имају право да говоре свако по једном, до пет минута. Ако се не постигне међусобни договор, право да говоре по једном, до пет минута, имају три народна посланика која се прва пријаве за ријеч.

Ако је на исти члан приједлога закона поднијето више амандмана у истовјетном тексту, о тим амандманима ће се одлучивати као о једном амандману. Када утврди да нема више пријављених за учешће у претресу, односно по истеку времена утврђеног за претрес, предсједник Народне скупштине закључује претрес.

Право повлачења приједлога закона

Предлагач закона има право да повуче приједлог закона из процедуре све до завршетка претреса приједлога закона на сједници Народне скупштине. Народна скупштина, на образложени приједлог предлагача закона, може да одлучи да повуче одређену тачку из дневног реда сједнице која је у току, све до почетка претреса те тачке на сједници Народне скупштине, под условом да сједници присуствује већина од укупног броја народних посланика.

Дан за гласање

Народна скупштина одлучује о приједлогу закона у начелу, о амандманима на приједлог закона и о приједлогу закона у цјелини у Дану за гласање. Ако је приједлог закона прихваћен у начелу, Народна скупштина одлучује о амандманима. Ако на приједлог закона нису поднијети амандмани, Народна скупштина о том приједлогу закона одлучује само у цјелини. Када приједлог закона садржи одредбе за које се предвиђа повратно дејство, Народна скупштина ће посебно одлучити да ли за то дејство постоји општи интерес. Ако је приједлогом закона предвиђено да закон ступи на снагу раније од осмог дана од дана објављивања, Народна скупштина ће посебно одлучити да ли за то постоје нарочито оправдани разлози. Након одлучивања о амандманима, Народна скупштина приступа гласању о приједлогу закона у цјелини.⁴

Амандман

Амандман је приједлог за измјену и допуну приједлога закона. Амандман може да поднесе Уставом овлашћени предлагач закона, као и надлежни одбор Народне скупштине, у складу с Пословником Народне скупштине. Амандман се подноси предсједнику Народне скупштине, у писаном или електронском облику, почев од дана пријема приједлога закона у Народној скупштини, а најкасније три дана прије дана

---

⁴ Чланови од 152. до 160. Пословника Народне скупштине Републике Србије

одређеног за одржавање сједнице за коју је предложено разматрање тог приједлога закона, осим ако се сједница Народне скупштине сазове у року краћем од рока предвиђеног Пословником, када је рок за подношење амандмана до почетка прве начелне расправе на сједници Народне скупштине.

Амандман на приједлог закона који се разматра по хитном поступку може да се поднесе до почетка начелног претреса тог приједлога закона. Подносилац амандмана не може сам, или заједно са другим народним посланицима, да поднесе више амандмана на исти члан приједлога закона.

Амандман садржи:

- одговарајући члан Пословника као правни основ за подношење амандмана;
- назив и члан приједлога закона на који се амандман подноси;
- рјешење које се предлаже;
- образложење које садржи објашњење предложеног рјешења и циљ који се жели постићи усвајањем амандмана и, по потреби, процјену утицаја предложеног рјешења на буџетска средства.

На писање амандмана примјењују се Јединствена методолошка правила за израду прописа.

Амандмане који су благовремено поднијети предсједник Народне скупштине упућује предлагачу закона, народним посланицима, надлежном одбору и Влади. Надлежни одбор ће непотпуне и амандмане с увредљивом садржином одбацити, о чему ће Народној скупштини поднијети извјештај. Генерални секретар Народне скупштине ће обавијестити подносиоце неблаговремених амандмана о томе да нису поднијети у року предвиђеном Пословником.

Одбачени и неблаговремени амандмани не могу бити предмет расправе и о њима се не гласа.

Предлагач закона, односно овлашћени представник предлагача закона и надлежни одбор разматрају амандмане који су поднијети на приједлог закона и предлажу Народној скупштини које амандмане да прихвати, а које да одбије. Ако није предлагач закона, Влада може да достави Народној скупштини мишљење о поднијетим амандманима. Амандман који је у складу с Уставом и правним системом, а прихвате га предлагач закона и надлежни одбор, постаје саставни део приједлога закона и о њему Народна скупштина посебно не одлучује.

Подношење амандмана у току гласања у појединостима

У току гласања у појединостима амандмане у писаном облику могу да подносе предлагач закона, надлежни одбор, односно Влада, само ако је потреба за амандманом настала усљед претходног прихватања неког другог амандмана. Ако, због усвајања једног или више амандмана, настане потреба да се изврши правно-техничка редакција текста приједлога закона, или да се усвојени амандмани ускладе међусобно и са текстом приједлога закона, Народна скупштина ће застати с одлучивањем и затражити од Одбора за уставна питања и законодавство да изврши правно-техничку редакцију текста приједлога закона, а од надлежног одбора да усагласи усвојене амандмане међусобно и са текстом приједлога закона. Надлежни одбор, односно Одбор за уставна питања и законодавство подноси Народној скупштини извјештај о насталој несагласности с амандманом, којим се та несагласност отклања.

Одлучивање о амандманима у Дану за гласање

Народна скупштина у Дану за гласање, након усвајања приједлога закона у начелу, одлучује о поднијетим амандманима по редослиједу чланова приједлога закона. Ако је поднијето више амандмана на исти члан приједлога закона, прво се одлучује о амандману којим се предлаже брисање одредбе тога члана, а затим о амандману којим се предлаже измјена цијелог члана. Народна скупштина посебно одлучује о сваком амандману, осим о амандману који је постао саставни дио приједлога закона.⁵

Хитни поступак

Закон се може донијети по хитном поступку. По хитном поступку може да се донесе закон којим се уређују питања и односи настали усљед околности које нису могле да се предвиде, а недоношење закона по хитном поступку могло би да проузрокује штетне посљедице по живот и здравље људи, безбједност земље и рад органа и организација, као и ради испуњења међународних обавеза и усклађивања прописа с прописима Европске уније. Предлагач закона је дужан да наведе разлоге за доношење закона по хитном поступку.⁶

Приједлог закона за чије се доношење предлаже хитни поступак може да се уврсти у дневни ред сједнице Народне скупштине ако је поднијет најкасније 24 часа прије одређеног почетка те сједнице. Приједлог закона којим се уређују питања из области одбране и безбједности, за чије се доношење предлаже хитни поступак, може се ставити на дневни ред сједнице Народне скупштине и ако је поднијет на дан одржавања сједнице, два часа прије одређеног почетка те сједнице, а ако је предлагач Влада, приједлог закона може се ставити на дневни ред и ако је поднијет у току сједнице Народне скупштине, под условом да сједници присуствује већина од укупног броја народних посланика.

У току сједнице Народне скупштине, изузетно се може, по хитном поступку, на дневни ред сједнице ставити и приједлог за избор, именовање и разрешење и престанак функције, приједлог за изгласавање неповјерења Влади или поједином њеном члану, на образложени приједлог овлашћеног предлагача, под условом да сједници присуствује већина од укупног броја народних посланика. Предсједник Народне скупштине заказује Дан за гласање о приједлогу за изгласавање неповјерења Влади или поједином њеном члану, одмах по завршетку претреса те тачке, не чекајући да се заврши претрес осталих тачака дневног реда.

О сваком приједлогу за стављање на дневни ред аката по хитном поступку Народна скупштина претходно одлучује, без претреса, приликом утврђивања дневног реда, односно у току сједнице, одмах по пријему приједлога, под условом да сједници присуствује већина од укупног броја народних посланика. Предсједник Народне скупштине дужан је да приједлог закона за чије се разматрање предлаже хитни поступак достави народним посланицима и Влади, ако она није предлагач закона, одмах по пријему.⁷

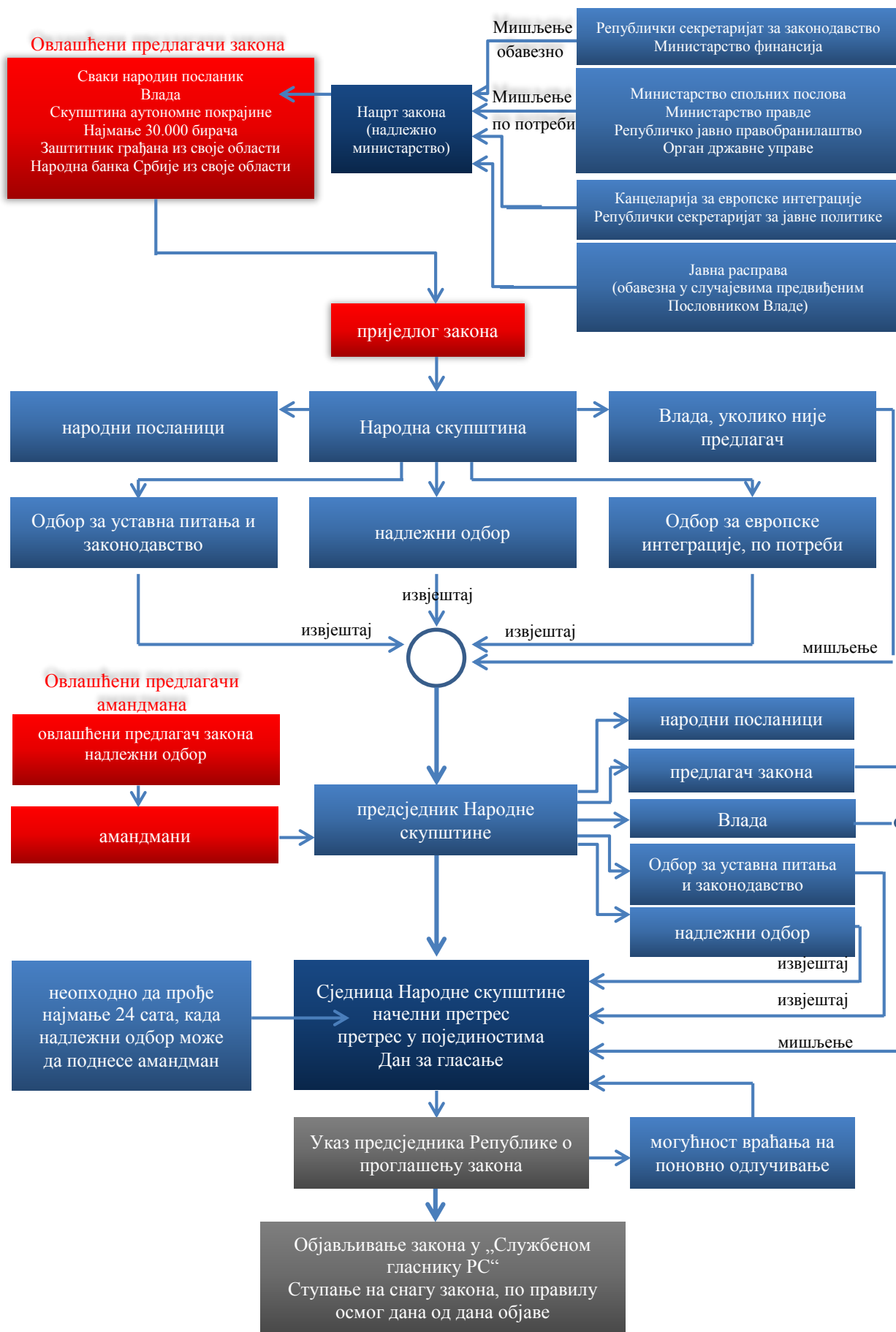
---

⁵ Чланови од 161. до 166. Пословника Народне скупштине Србије

⁶ Члан 167. Пословника Народне скупштине Србије

⁷ Члан 168. Пословника Народне скупштине Србије

Мапа начина доношења закона у Србији

Законодавни поступак у Хрватској

Хрватски сабор је представничко тијело грађана и носилац законодавне власти у Републици Хрватској.⁸

Покретање поступка

У поступку доношења одлука, декларација, резолуција, препорука и других аката Сабора примјењују се одредбе Пословника Сабора о поступку за расправу о коначном приједлогу закона.

Поступак доношења увијек почиње приједлогом акта који предлагач доставља предсједнику Сабора, а према нарави акта исти мора садржавати образложење. Извјешћа, рашчламбе и остале информације које Сабору није доставила Влада, предсједник Сабора упућује Влади на мишљење.

Поступак доношења закона покреће се доставом приједлога закона предсједнику Сабора, који затим упућује примљени приједлог закона предсједницима свих радних тијела, заступницима и предсједнику Владе, када Влада није предлагач.⁹

Приједлог закона

Приједлог закона садржи:

- уставну основу доношења закона;
- оцјену стања и основна питања која се требају уредити законом те последице које ће доношењем закона проистећи;
- оцјену и изворе потребних средстава за провођење закона;
- текст приједлога закона који садржи рјешења у облику правних одредби;
- образложење приједлога којим се даје објашњење појединих одредби које садржи приједлог закона;
- текст одредби важећег закона које се мијењају, односно допуњују, ако се предлаже измјена или допуна закона.

Предлагач закона обвезан је извијестити предсједника Сабора ко ће у радним тијелима и Сабору давати обавјештења и објашњења, односно потребна образложења о поднесеном приједлогу закона. Уз приједлог закона предлагач може доставити и одговарајућу документацију, посебно стручна мишљења, прихваћене међународне уговоре и друге акте којима образлаже свој приједлог. Уз приједлог закона предлагач доставља и извјештај о проведеном савјетовању са заинтересованом јавношћу. Текст приједлога закона мора бити израђен у складу с јединственим методолошко-номотехничким правилима за израду аката која доноси Сабор. Предлагачи закона дужни су доставити приједлог закона језично прегледан, односно исправљен. Кад су предлагачи закона заступници, радна тијела или клубови заступника, њихов приједлог језично ће прегледати, односно исправити Стручна служба Сабора за вријеме трајања поступка доношења закона.¹⁰

---

⁸ Члан 71. Устава Републике Хрватске, Народне новине, интернет страница http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_07_85_2422.html (datum prisupa 26.04.2016.)

⁹ Члан 178. Пословника Хрватског сабора, Хрватски сабор, интернет страница <http://www.sabor.hr/poslovnik-hrvatskoga-sabora-nn-81-13> (datum pristupa 31.04.2016)

¹⁰ Члан 174. Пословника Хрватског сабора

Приједлог закона у горњем десном углу насловне странице обавезно садржи ознаку „П.З. бр...“, а закон који се усклађује с прописима Европске уније ознаку „П.З.Е. бр...“ Сваки приједлог закона добија идући редни број на крају ознаке коју мора садржавати и сваки други писани материјал (извјештаји, мишљења, амандмани, коначни приједлог закона) који се односи на приједлог одређеног закона, све до доношења закона. Редни бројеви почињу од један и настављају се у низу за један сазив Сабора.¹¹

Разматрање у радним тијелима

Прије расправе о приједлогу закона на сједници Сабора, предсједник матичног радног тијела и Одбора за законодавство дужни су приједлог закона уврстити у дневни ред сједнице радног тијела и провести расправу. Радна тијела изјашњавају се о свим елементима приједлога закона, а Одбор за законодавство посебно и о уставним основама закона.

Ако се приједлогом закона стварају материјалне обавезе, Сабор не може одлучивати о приједлогу закона прије него, на основу извјештаја Одбора за финансије и државни прорачун, утврди да се за испуњење тих обвеза могу осигурати финансијска средства. Ако су у приједлогу обухваћена поједина питања која су у дјелокругу других радних тијела, приједлог у погледу тих питања могу размотрити и друга радна тијела. Радна тијела, осим Одбора за законодавство и Одбора за Устав, Пословник и политички систем, која су, уз матично, разматрала приједлог закона достављају своја мишљења, примједбе и приједлоге матичном радном тијелу, водећи рачуна како би матично радно тијело могло расправити њихова мишљења и ставове. Кад размотри приједлог закона, матично радно тијело подноси свој извјештај Сабору с мишљењем, примједбама и приједлозима изнесеним у току његовог разматрања.

Матично радно тијело ће размотрити мишљења, примједбе и приједлоге које су му доставила друга радна тијела која су разматрала приједлог. У извјештају, који подноси Сабору, матично радно тијело изражава и свој став о мишљењу, примједбама и приједлозима тих радних тијела. Извјештаји се упућују предсједнику Сабора, који их доставља предлагачу закона, предсједницима радних тијела и заступницима. Радно тијело, кад размотри приједлог закона, одређује извјестиоца који ће на сједници Сабора излагати ставове, мишљења и примједбе, те образлагати приједлоге тог тијела.¹²

Прво читање

Прво читање закона је први дио у поступку доношења закона које се проводи на сједници Сабора. Прво читање закона обухваћа уводно излагање предлагача, општу расправу о приједлогу закона, расправу о појединостима која укључује и расправу о тексту приједлога закона, расправу о ставовима радних тијела која су разматрала приједлог те доношење закључка о потреби доношења закона.

Прво читање закона започиње уводним излагањем предлагача закона, односно представника којег он одреди на почетку расправе. Предлагач закона, односно представник којег он одреди, осим уводног излагања има право давати објашњења, износити мишљења и изјашњавати се о изнесеним мишљењима, ставовима, примједбама и приједлозима током цијеле расправе у складу с одредбама Пословника. Представник Владе може затражити ријеч током цијеле расправе у Сабору и када

¹¹ Члан 177. Пословника Хрватског сабора

¹² Чланови од 178. до 182. Пословника Хрватског сабора

приједлог закона није поднијела Влада. Предлагач закона може повући приједлог закона до закључења расправе.

Извјестилац радног тијела које је размотрило приједлог закона може изнијети мишљења, ставове, примједбе и приједлоге које је заузело радно тијело. На сједници Сабора води се о приједлогу закона, у правилу обједињено, општа расправа и расправа о појединостима. Општа расправа о приједлогу закона води се тако да заступници износе своја мишљења о потреби доношења закона, о основним питањима која треба уредити законом, о уставној овласти да се предложени односи уреде законом и о обиму и начину законског уређивања тих односа.

Расправа о појединостима води се о тексту приједлога закона и о појединим одредбама. Ако заступници оцијене да није потребно донијети закон, приједлог закона одбија се закључком који мора бити образложен и достављен предлагачу. Приједлог закона који је одбијен на сједници не може бити поновно уврштен у дневни ред сједнице прије истека рока од три мјесеца од дана када га је одбио Сабор.

Након завршене расправе закључком којим се прихваћа приједлог закона утврђују се мишљења, ставови, примједбе и приједлози у вези с приједлогом закона и упућују се предлагачу ради припреме коначног приједлога закона. Закључком о прихваћању приједлога закона Сабор може одредити да је предлагач закона, умјесто приједлога за доношење измјена и допуна важећег закона, обавезан израдити коначни приједлог закона који ће у цијелости уредити одређено подручје. Прије подношења коначног приједлога закона, Сабор може одредити да је предлагач закона обавезан прибавити мишљење појединих тијела или правних лица која имају јавна овлаштења о питањима на која се односи предложени закон.

На основи закључка Сабора о прихваћању приједлога закона предлагач, односно друго тијело ако је то одредио Сабор и с тим се сагласио предлагач, израдиће коначни приједлог закона. У сагласности с предлагачем закона може се одредити да коначни приједлог закона изради радно тијело Сабора или Влада и тада се они сматрају предлагачем закона, а пријашњи предлагач губи положај предлагача.¹³

Коначни приједлог закона

Коначни приједлог закона предлагач је дужан поднијети у року од шест мјесеци од дана прихваћања приједлога закона. У супротном, сматра се да је поступак доношења закона обустављен. Коначни приједлог закона подноси се у облику у којем се доноси закон. Образложење обухваћа разлоге због којих се закон доноси, питања која се њиме рјешавају, објашњење одредби предложеног закона, податке о финансијским средствима потребним за провођење закона и о начину осигурања тих средстава те друге важне околности у вези с питањима која се уређују законом.

Предлагач закона дужан је у образложењу коначног приједлога закона навести разлике између рјешења која предлаже у односу на рјешења из приједлога закона, разлоге због којих су те разлике настале те приједлоге и мишљења који су били дати на приједлог закона, а које предлагач није прихватио, уз навођење разлога због којих их није прихватио.¹⁴

---

¹³ Чланови од 183. до 188. Пословника Хрватског сабора

¹⁴ Чланови 190. и 191. Пословника Хрватског сабора

Друго читање

Друго читање закона је други дио у поступку доношења закона који се проводи на сједници Сабора и обухваћа:

- расправу о тексту коначног приједлога закона;
- расправу о ставовима радних тијела;
- расправу о поднесеним амандманима;
- одлучивање о амандманима и
- доношење закона.¹⁵

Предлагач закона након уводног излагања има право затражити ријеч у току цијеле расправе, давати објашњења, износити своја мишљења и изјашњавати се о поднесеним амандманима и о израженим мишљењима и примједбама. Ријеч може затражити у току расправе и представник Владе и кад Влада није предлагач.¹⁶

У току расправе о тексту коначног приједлога закона расправља се о приједлогу по дијеловима, главама, односно одјељцима, члановима те о поднесеним амандманима о којима се одлучује након расправе. Предлагач закона изјашњава се о сваком поједином амандману, а на изјашњење предлагача може се осврнути само подносилац амандмана. Након проведене расправе и одлучивања о амандманима, закључује се расправа и одлучује о доношењу закона.¹⁷

Треће читање

Треће читање закона посебан је дио у поступку доношења закона који се проводи по одлуци Сабора или на захтјев предлагача и то у случајевима када је на текст коначног приједлога закона поднесен већи број амандмана или када су амандмани такве природе да битно мијењају садржај коначног приједлога закона. Треће читање закона проводи се уз услове и по поступку прописаном Пословником за друго читање.¹⁸

Хитни поступак

Изузетно, закон се може донијети по хитном поступку, само када то захтијевају интереси одбране и други посебно оправдани државни разлози, односно када је то нужно ради спрјечавања или отклањања већих поремећаја у привреди.

Уз приједлог да се закон донесе по хитном поступку подноси се коначни приједлог закона, који садржи све што и приједлог закона, осим што се умјесто текста приједлога закона прилаже текст коначног приједлога закона. Приједлог да се закон донесе по хитном поступку може поднијети клуб заступника који има 15 или више чланова, те клубови заступника који имају заједно 15 или више чланова. Уколико приједлог подноси заступник, тада мора имати писану подршку још 25 заступника. Приједлог се подноси предсједнику Сабора најкасније 24 сата прије утврђивања дневног реда на сједници, а о њему се одлучује гласањем приликом утврђивања дневног реда на почетку сједнице или и приликом допуне дневног реда. Уколико приједлог за хитни поступак није прихваћен, предсједник Сабора може предложити провођење првог читања на истој сједници.

---

¹⁵ Члан 189. Пословника Хрватског сабора

¹⁶ Члан 184. Пословника Хрватског сабора

¹⁷ Члан 195. Пословника Хрватског сабора

¹⁸ Члан 203. Пословника Хрватског сабора

По хитном поступку доносе се закони који се усклађују с прописима Европске уније ако то затражи предлагач, осим у случају када матично радно тијело, Одбор за Устав, Пословник и политички систем или Одбор за законодавство предложи да се због неусклађености с Уставом или правним системом, о закону расправља у првом читању.¹⁹

Амандмани

Приједлог за измјену или допуну коначног приједлога закона подноси се писано у облику амандмана с образложењем. Право подношења амандмана има сваки заступник, клубови заступника и радна тијела Сабора, те Влада. Амандмани се упућују предсједнику Сабора најкасније до краја расправе на сједници Сабора о коначном приједлогу закона. Предсједник Сабора доставља амандмане заступницима, предлагачу закона и Влади када она није предлагач закона. Амандмани се упућују и матичном радном тијелу те Одбору за законодавство како би доставили своје извјештаје с мишљењима и приједлозима о њима.

Ако се коначним приједлогом закона мијења и допуњује закон, амандмани се могу подносити само на чланке обухваћене предложеним измјенама и допунама. Изузетно, амандмани се могу подносити и на чланове који нису обухваћени предложеним измјенама и допунама закона ако је то потребито због усклађивања с Уставом Републике Хрватске или документима везаним уз међународне интеграције те у вези с одлукама Уставног суда Републике Хрватске. О амандманима се гласа према редослиједу чланова коначног приједлога закона на које се односе. Ако је на један члан коначног приједлога закона поднесено више амандмана, о амандманима се гласа по редослиједу који одреди предсједавајући Сабора без расправе. Уколико је на један члан коначног приједлога поднесено више амандмана идентичног садржаја, гласа се само о првом од њих. Ако се на исти члан прихвати више амандмана који се међусобно искључују, прихваћен је амандман који је по редослиједу посљедњи прихваћен гласањем.

Амандман који је поднио предлагач закона или с којим се предлагач закона сагласио постаје саставни дио коначног приједлога закона и о њему се одвојено не гласа. О амандманима се изјашњава предлагач и Влада независно да ли је предлагач закона или не. На изјашњавање предлагача закона о амандману осврнути се може само подносилац амандмана, али не дуже од двије минуте. Ако у расправи о поднесеним амандманима предсједник или члан Одбора за Устав, Пословник и политички систем упозори на њихову супротност с одредбама Устава Републике Хрватске, сједница Сабора ће се прекинути док Одбор не достави своје мишљење.²⁰

Објава закона

Предсједник Сабора потписује законе и друге акте које доноси Сабор, те их упућује Предсједнику Републике ради проглашења. Предсједник Републике одлуком проглашава законе у року од осам дана од дана када су изгласани у Хрватском сабору. Уколико Предсједник Републике сматра да проглашени закон није у складу с Уставом, може покренути поступак за оцјену уставности закона пред Уставним судом. Прије него што ступе на снагу закони и други прописи државних тијела објављују се у „Народним новинама“, службеном листу Републике Хрватске. Закон ступа на снагу

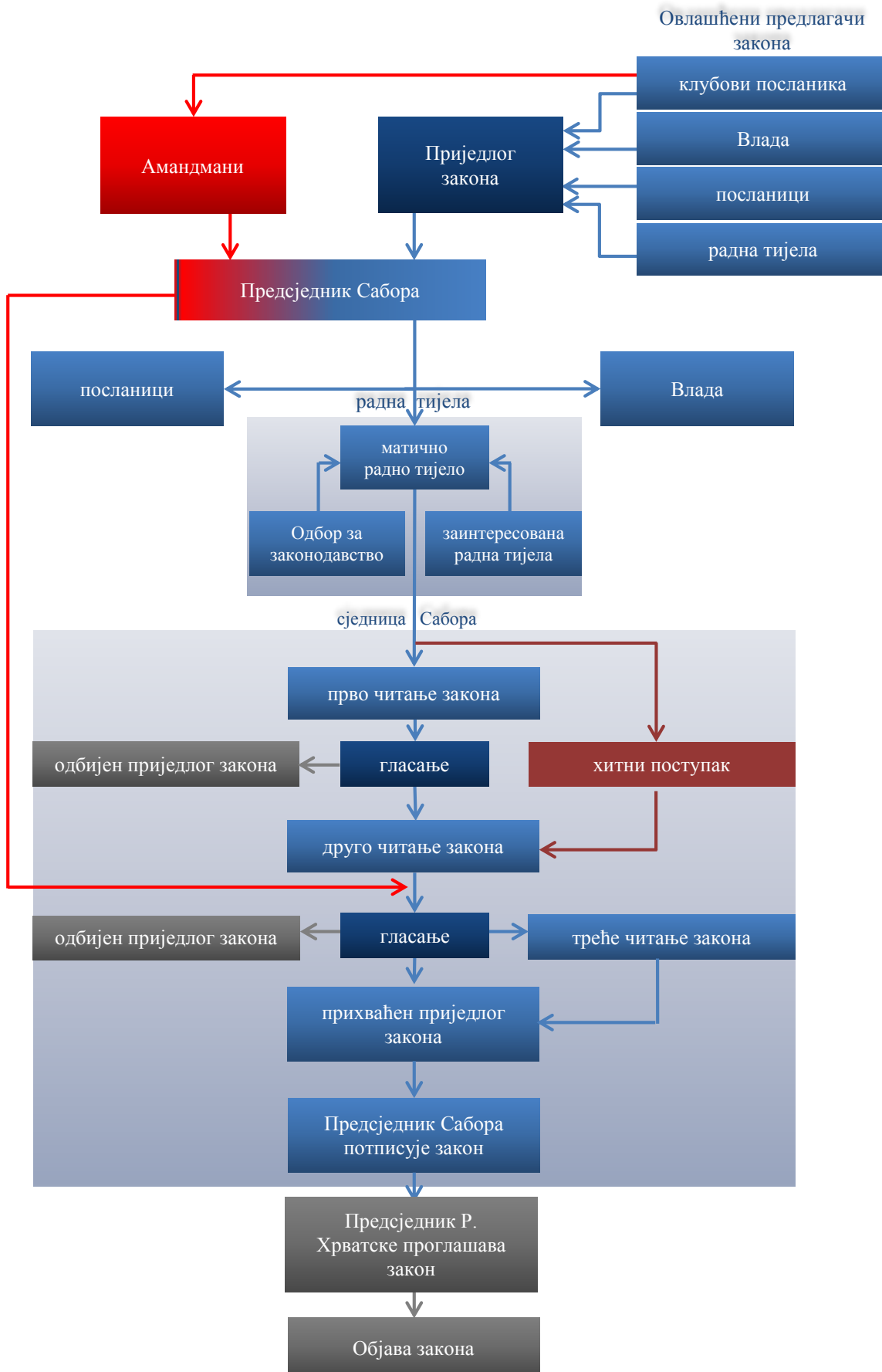
---

¹⁹ Чланови од 204. до 206. Пословника Хрватског сабора

²⁰ Чланови од 196. до 202. Пословника Хрватског сабора

најраније осми дан од дана његове објаве, осим ако је због посебно оправданих разлога законом друкчије одређено.

Мапа начина доношења закона у Хрватској

Законодавни поступак у Црној Гори

Покретање поступка за доношење закона

Поступак за доношење закона покреће се подношењем приједлога закона. Према одредбама Устава Црне Горе, право предлагања закона имају Влада и посланик, као и шест хиљада бирача, преко посланика кога овласте.²¹ Приједлог закона подноси се у облику у коме се доноси закон и мора бити образложен и то у писаној форми у потребном броју примјерака и у електронском облику.

Образложење приједлога закона садржи:

- уставни основ који прописује да се законом уређују: начин остваривања људских права и слобода, начин остваривања посебних мањинских права, начин оснивања, организација и надлежност органа власти и поступак пред тим органима, систем локалне самоуправе и друга питања од интереса за Црну Гору;²²
- разлоге за доношење закона;
- усаглашеност са правном тековином Европске Уније и потврђеним међународним конвенцијама;
- објашњење основних правних института;
- процјену финансијских средстава за спровођење закона;
- јавни интерес због којег је предложено повратно дејство, ако приједлог закона садржи одредбе за које се предвиђа повратно дејство и
- текст одредаба закона које се мијењају, ако се предлаже закон о измјенама.²³

Предлагач закона, осим ако је предлагач закона посланик, одређује највише два представника приликом разматрања приједлога закона у Скупштини. Ако је више посланика предлагач закона, одређују једног представника предлагача, а ако то није учињено, представником предлагача се сматра први потписани посланик. Ако је предлагач закона шест хиљада бирача, дужни су да, уз приједлог закона, одреде овлашћеног посланика преко кога подносе приједлог закона.

Ако приједлог закона није припремљен у складу са Пословником, предсједник Скупштине ће затражити од предлагача да исти усклади са одредбама Пословника. Ако предлагач закона не прихвати став предсједника Скупштине да закон није припремљен у складу са Пословником, може, у писаној форми, затражити да се о том питању изјасни Скупштина и то без претреса, на првој наредној сједници. Предлагач закона може, приликом предлагања закона којим се уређују питања од посебног значаја, поднијети нацрт закона и тражити од Скупштине да се о њему изјасни закључком. Ако је Скупштини поднијета иницијатива за доношење закона, предсједник Скупштине је доставља посланицима и Влади, ради евентуалног подношења приједлога закона.²⁴

---

²¹ Члан 93. Устава Црне Горе, Скупштина Црне Горе, интернет страница <http://www.skupstina.me/images/dokumenti/ustav-crne-gore.pdf> (датум приступа 05.05.2016.)

²² Члан 16. Устава Црне Горе

²³ Члан 130. Пословника Скупштине Црне Горе, Скупштина Црне Горе, интернет страница <http://www.skupstina.me/index.php/me/poslovnik-skupstine-crne-gore> (датум приступа 05.05.2016.)

²⁴ Чланови од 131. до 134. Пословника Скупштине Црне Горе

Стављање приједлога закона у процедуру

Приједлог закона који је достављен Скупштини предсједник Скупштине упућује посланицима и надлежним одборима, а исти се објављује на интернет страници Скупштине. Приједлог закона чији предлагач није Влада предсједник Скупштине упућује Влади, ради давања мишљења, у року који не може бити дужи од 15 дана од дана пријема приједлога закона. Приједлог закона не може се ставити на дневни ред сједнице Скупштине прије истека рока од 15 дана од дана достављања посланицима.²⁵

Разматрање приједлога закона у одборима - прво читање

Приједлог закона, прије разматрања на сједници Скупштине, разматрају надлежни одбори, односно Законодавни одбор и матични одбор. Ако су приједлогом закона обухваћена поједина питања која су у надлежности и других одбора, приједлог закона у погледу тих питања могу разматрати и ти одбори. Ако се приједлогом закона стварају обавезе за буџет Црне Горе, приједлог закона разматра и одбор надлежан за буџет. Поменути одбори који су, поред матичног, разматрали приједлог закона достављају своје мишљење матичном одбору, водећи рачуна о року како би тај одбор могао размотрити њихово мишљење. Надлежни одбор може предложити Скупштини да усвоји приједлог закона у цјелини, да га усвоји у тексту измијењеном у односу на текст који је поднио предлагач или да приједлог закона не усвоји. Матични одбор разматра мишљења која су му доставили други одбори који су разматрали приједлог закона и у извјештају који подноси Скупштини изнјети став о мишљењу тих одбора. Извјештај надлежног одбора мора бити достављен посланицима најкасније 24 сата прије почетка претреса на сједници Скупштине.²⁶

Начелни претрес о приједлогу закона - друго читање

Разматрање приједлога закона на сједници Скупштине започиње начелним претресом о приједлогу закона. Начелни претрес обухвата расправу о:

- уставном основу;
- разлозима за доношење закона;
- његовој усклађености са европским законодавством и потврђеним међународним уговорима;
- суштини и ефектима предложених рјешења и процјени потребних средстава из буџета за спровођење закона.

Након допунског образложења, у начелном претресу може учествовати извјестилац Законодавног одбора, матичног одбора, као и других одбора који су разматрали приједлог закона, а потом посланици. По завршеном начелном претресу, Скупштина одлучује о приједлогу закона у начелу и може одлучити да се приједлог закона у начелу прихвати или не прихвати. Ако се приједлог закона у начелу не прихвати, о том приједлогу закона не води се претрес у појединостима и не одлучује се о њему. Ако Скупштина усвоји приједлог закона у начелу, прије преласка на претрес у појединостима о приједлогу закона предсједник Скупштине позива надлежне одборе да, најкасније у року од два дана, додатно размотре приједлог закона и поднијете амандмане и поднесу извјештај.

Ако у начелном претресу нема спора о уставном основу и потреби за доношење закона, а на приједлог закона нису поднијети амандмани или су поднијети амандмани

²⁵ Чланови 135. и 136. Пословника Скупштине Црне Горе

²⁶ Чланови од 137 до 139. Пословника Скупштине Црне Горе

прихваћени од предлагача закона, након усвајања приједлога закона у начелу, може се одмах прећи на претрес у појединостима и одлучивање о приједлогу закона у цјелини.²⁷

Претрес приједлога закона у појединостима - треће читање

Након додатног претреса у одборима и достављања извјештаја о томе, Скупштина прелази на претрес приједлога закона у појединостима, који обухвата претрес о рјешењима у приједлогу закона, поднијетим, а неусаглашеним амандманима и ставовима и приједлозима одбора. На претрес у појединостима може се прећи, ако је посланицима достављен извјештај одбора о додатно размотреним приједлозима закона и поднесеним амандманима. На почетку претреса у појединостима извјестилац надлежног одбора информише Скупштину о резултатима претреса на одборима и образлаже став и приједлог одбора, а потом учествују посланици и представник предлагача. Ако је на приједлог закона поднијет и остао неусаглашен већи број амандмана којима се битно мијења садржина приједлога закона или је, ради његовог побољшања, нужно извршити већи број измјена, Скупштина може, на приједлог надлежног одбора и уз сагласност предлагача закона, одлучити да приједлог закона размотри као нацрт закона. О приједлогу који се разматра као нацрт закона Скупштина одлучује прије преласка на претрес приједлога закона у појединостима.

Прије закључења претреса у појединостима, представник предлагача има право на завршну ријеч, у трајању најдуже пет минута. По завршеном претресу у појединостима приступа се гласању о амандманима који нису саставни дио приједлога закона, а затим о приједлогу закона у цјелини. Ако приједлог закона садржи одредбе којима се предлаже повратно дејство, Скупштина ће се посебно изјаснити да ли за то повратно дејство постоји јавни интерес. Скупштина може, на приједлог предсједника Скупштине, одлучити да се гласање о приједлозима закона у цјелини обави одређеног дана или сата у току сједнице. Предлагач закона може повући приједлог закона све до завршетка претреса приједлога закона у појединостима.²⁸

Амандман

Приједлог за измјену приједлога закона подноси се у облику амандмана у писаној форми и мора бити образложен. Амандман се подноси најкасније са даном завршетка претреса у начелу, а предлагач закона и надлежни одбор могу поднијети амандман до почетка претреса у појединостима. Амандман на приједлог закона упућује се посланицима, предлагачу, Влади, ако она није предлагач закона и надлежном одбору, ако он није подносилац амандмана.

Надлежни одбор дужан је да размотри амандмане који су поднијети на приједлог закона и предложи Скупштини које амандмане да прихвати, а које да одбије. Скупштина одлучује о амандманима по редослиједу чланова приједлога закона на који су поднијети.

Ако је на исти члан приједлога закона поднијето више амандмана, прво се одлучује о амандману којим се предлаже брисање тог члана, а затим о амандманима посланика, надлежног одбора и Владе. Амандман који је поднио предлагач закона и амандман који

²⁷ Чланови од 140. до 142. Пословника Скупштине Црне Горе

²⁸ Чланови од 143. до 147. Пословника Скупштине Црне Горе

је предлагач закона прихватио постаје саставни дио приједлога закона и о њему Скупштина посебно не одлучује.²⁹

Скраћени поступак за доношење закона

Закон се може, изузетно, донијети по скраћеном поступку. По скраћеном поступку доноси се закон којим треба уредити питања и односе настале усљед околности које нису могле да се предвиде, а недоношење закона могло би да проузрокује штетне последице и закон који је неопходно усагласити са европским правом и међународним уговорима и конвенцијама. Предлагач закона дужан је да у образложењу приједлога закона наведе разлоге због којих је неопходно да се закон донесе по скраћеном поступку. Приједлог закона за чије се доношење предлаже скраћени поступак може се ставити на дневни ред сједнице Скупштине ако је поднијет најкасније 24 сата прије почетка сједнице. Када Скупштина прихвати приједлог да се закон донесе по скраћеном поступку, одређује рок у коме ће надлежни одбор размотрити приједлог закона и поднијети извјештај, као и рок у коме ће Влада, ако није предлагач закона, дати мишљење о приједлогу закона.

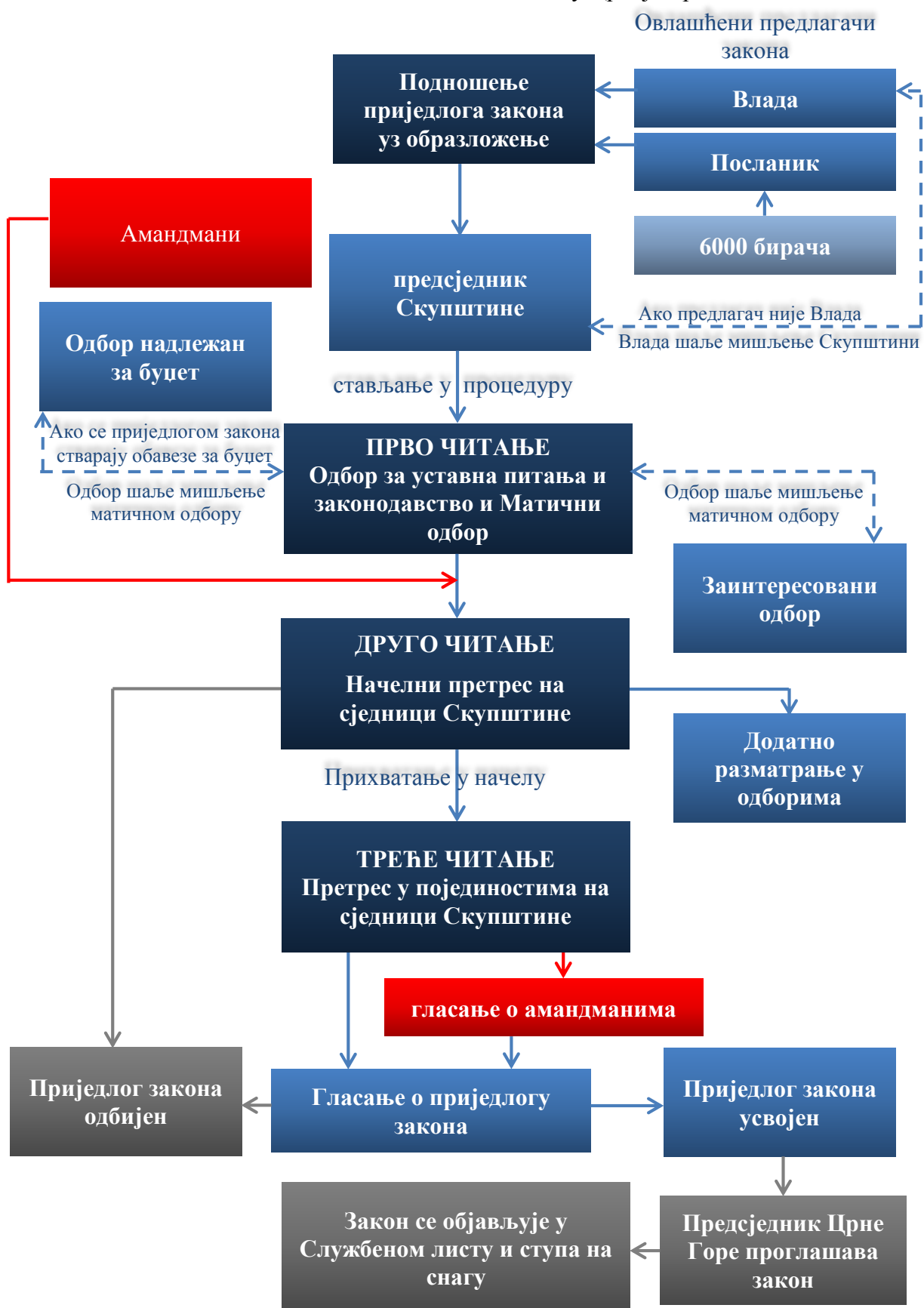
Кад надлежни одбор размотри приједлог закона за чије доношење је предложен скраћени поступак, Скупштина може да одлучи да претрес приједлога закона отпочне одмах и без писаног извјештаја, с тим што ће га извјестилац одбора усмено изложити на сједници. Ако надлежни одбор не поднесе извјештај у утврђеном року, претрес закона може се обавити у Скупштини без извјештаја одбора. Амандмани на приједлог закона који се доноси по скраћеном поступку могу се подносити до завршетка претреса.³⁰

---

²⁹ Чланови од 148. до 150. Послобника Скупштине Црне Горе

³⁰ Чланови од 151. до 153. Пословника Скупштине Црне Горе

Мапа начина доношења закона у Црној Гори

Извори и литература

Србија

- Народна скупштина Републике Србије, интернет страница <http://www.parlament.gov.rs/%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8/%D0%BF%D1%83%D1%82-%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0.302.html>
- Мапа пута закона, Народна скупштина Републике Србије, интернет страница <http://www.parlament.gov.rs/%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8/%D0%BF%D1%83%D1%82-%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0/%D0%BC%D0%B0%D0%BF%D0%B0-%D0%BF%D1%83%D1%82%D0%B0-%D0%B7%D0%B0%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%B0.301.html>
- Устав Републике Србије, Народна скупштина Републике Србије, интернет страница http://www.parlament.gov.rs/upload/documents/Ustav_Srbije_pdf.pdf
- Пословник Народне скупштине Србије, Народна скупштина Републике Србије, интернет страница, <http://www.parlament.gov.rs/upload/documents/Poslovnik%20Narodne%20skupstine%20-%20precisceni%20tekst%20Sluzbeni%20g.pdf>

Хрватска

- Законодавни поступак, Хрватски сабор, интернет страница <http://www.sabor.hr/zakonodavni>
- Дијаграм законодавног поступка, Хрватски сабор, интернет страница <http://www.sabor.hr/zakonodavni>
- Устав Републике Хрватске, Народне новине, интернет страница http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2010_07_85_2422.html
- Пословник Хрватског Сабора, Хрватски сабор, интернет страница <http://www.sabor.hr/poslovnik-hrvatskoga-sabora-nn-81-13>

Црна Гора

- Устав Црне Горе, Скупштина Црне Горе, интернет страница <http://www.skupstina.me/images/dokumenti/ustav-crne-gore.pdf>
- Пословник Скупштине Црне Горе, Скупштина Црне Горе, интернет страница http://www.skupstina.me/images/dokumenti/Poslovnik_Skupstine_Crne_Gore_2014.pdf